

Detta är utdrag från gamla klubbtidningen Sporren där Gullan Rosborg, hedersmedlem och äldsta medlemmen innan hon gick bort, berättar om sina hästupplevelser

1. Gullans bravader:

Min första ridlektion fick jag den 8 februari 1928 i ridhuset vid Stohagsvägen. Sista gången jag red var den 6 juni.,1985 på Rocklunda. Den första ridläraren hette K V Sandberg. Lektionspriset var 1:50. En artillerist, som hette Kock, vikarierade vid 'jul- och nyårshelgerna. Han körde hårt med balansridning, bl. a. skulle vi saxa i galopp och stå på hästryggen också i galopp

På våren 1930 var Cirkus Franconi i sta'n. Det utlystes en tävling om vem bland publiken, som längst kunde stå kvar på hästryggen i galopp. Jag anmälde mig förstås tillsammans med några grabbar. Alla pojkarna rasade av, men jag lyckades hålla balansen. Istället för att låta mig hoppa ner hissade cirkusdirektören mig högst upp under tältkupolen. i säkerhetslinan. Där hängde jag och dinglede till allmänt beskådande och jubel. En fin buckla fick jag i pris efter det äventyret.

2. Gullans bravader. forts.

Det var många hopp- och dressyrtävlingar på klubbnivå under 30-talet. Vi red mycket kadrilj och av lade märkesprov. Självt kan jag ståta med guldmärke nr 115. Hästen hette Signal och kom från Strömsholm.

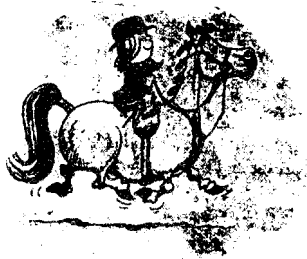
Varje Marie Bebdelsedag red ett glatt gäng till Tillberga Järnvägsrestaurang och åt lunch. Humöret på ditvägen var på topp och var det ännu mer på hemvägen, Även hästarna blev påverkade.

I avsuttet skick blev jag 1932 invald i styrelsen först som suppleant och sedan som kassör, vilket jag var till 1941.

1933 tog Olof Pettersson över ridhuset i Stohagen efter K V Sandberg. På red vi bl.a. till Eskilstuna och hade uppvisning i en cirkusbyggnad. Den gången slapp jag dock betrakta manegen ur fågelperspektiv.

Vid två tillfällen 1934 red vi kadrilj i Klippans trädgård för att få ihop pengar till virkesköp för en ny ridhusläktare. Restauranggästerna var förtjusta över uppvisningen och mycket generösa, när våra insamlingsbössor cirkulerade. Vi kvitterade med några glädjehopp över en parkbänk.

3 Gullans bravader: forts

En dag 1934 skulle vi ha märkesridning. En häst fattades. Jag fick åka buss till Målhammar för att hämta en, som fanns till låns där. Sadel hade jag med mig. Då jag klivit av bussen, kånkande på sadeln, fick två cyklister syn på mig. De tog sadeln till Målhammar och rapporterade till godsets kusk om den lilla bönan, som kom traskande på landsvägen, och hennes ärende. Framme vid stallet frågade den skeptiske kusken, om jag skulle rida hästen till Västerås. Jag svarade ja. Han bad mig vänta, snodde runt på klacken och ångade iväg efter ägaren Treschow. Av honom fick jag veta, att hästen var bråkig. Jag talade om, att jag ridit hästen mycket för K V Sandberg.

Slutligen satt jag upp. Det blåste storm den dagen. En stor trädgren ramlade ner i vår omedelbara närhet. Hästen förblev lugn som en filbunke. Treschow kunde konstatera, att allt gick bra. Det gjorde det också hela vägen till Västerås.

Ridlärare Pettersson i Västerås red sedan hästen tillbaka. Treschow berättade om sin tveksamhet att släppa iväg mig på hästen. Visste jag inte, att hon skulle klara av det, hade jag inte skickat henne, blev Petterssons svar.

Förf. anm.: Pettersson bjöds på lunch, men jag fick ingen, när jag hämtade hästen.

4. Gullans bravader. forts.

Ridhuset i Stohagen köptes 1935 av Kermit Björkman - en man med många galna ideer enligt min mening. Vid ett tillfälle fick han för sig att vi skulle ha en liten udda uppvisning. På en häst skulle tre personer hoppa hinder. Han *själv i sadeln, jag* sittande på hans axlar och bakom oss skulle en liten pojke stå och hålla sig fast i mig. Så blev det också.

Vi satte fart mot hindret, men pojken blev rädd, kastades sig av och hamnade uppe på läktaren. Hästen var bussig och hoppade ändå, men Björkman tappade tyglarna och åkte fram på hästhalsen. Jag satt fortfarande kvar på hans axlar, eftersom han hade klämt om mina ben i ett stadigt tag. Slutligen låg vi båda på sidan av halsen och hästen galopperade runt för fullt.

Från min position, som blev alltmer upp- och nervänd, såg jag tyglarna, som hängde och slängde på den andra sidan. Jag lyckades hala in dem och få hästen på en volt, där den stannade till slut. Då först släppte Björkman taget, så att jag damp på näsan i sågspånet. Arg som ett bi blev jag upp och talade om, att för min del skuile det minsann inte bli någon mer sådan uppvisning à la Donkosack.

5. Gullans bravader. forts.

En påsk var vi några ryttare, som gjorde en tre dagars långritt från Västerås till Enköping, Örsundsbro, Uppsala, Sigtuna och hem igen via Enköping. Bitvis under hela ritten hade vi eskort av ridskolechefen Kermit Björkman, uppsutten på motorcykel och iförd plommonstop och långrock.

I Örsundsbro blev hästen Mefisto sjuk. Det var den enda malören med hästarna på hela tiden. Björkman tillkallade en veterinär, som kurerade hästen. Flickan, som red Mefisto, drog en lättnadens suck. I annat fall hade hon varit tvungen att sitta upp på Björkmans motorcykel.

Då vi kom till Uppsala, var våra läppar snustorra, så jag skickade en pojke att köpa cerat. Det döptes till Påskpussen. Stadsbudskontoret i Uppsala kontaktades för att skaffa foder åt hästarna, som blivit gentilt inkvarterade i ärkebiskopens stall, Stadsbudet sade, att det var första gången han "matade" hästar.

I Sigtuna fick hästarna nattkvarter på en bondgård. Själva kamperade vi på Vårdshuset. Tidigt nästa morgon togs hästarna till torget åt oss. Vi var tvungna att rida från Sigtuna på fastande mage, eftersom inget matställe var öppet. Efter en stund stannade vi till vid en gård och där fick vi köpa kokta ägg, smörgåsar och mjölk. Det gick för sig på den tiden.

6. Gullans bravader:forts.

I september 1938 övertog fanjunkare Karl Andersson ruljangsen i ridhuset vid Stohagsvägen. Han fortsatte i sina föregångares spår: vanliga lektioner med dressyr och hoppning, kadriljridning, jaktritter, klubbtävlingar och vintertid tolkningstävlingar.

1940-1941 var fanjunkare Andersson inkallad och jag fick sköta undervisningen.

En dag kom ett brev från honom på förläggningen. Han ville, att jag skulle hämta två hästar från en gård hitom Tidö.

Jag och en pojke åkte buss ditut. Då vi kom fram, sade folket på gården, att den stora, svarta hästen Oberon skulle vi aldrig lyckas få tag på. Jag visste, att hästen var arg på karlar och även pojkar. Därför gick jag ensam till beteshagen och tog först ut den andra hästen, som pojken fick ta med sig upp till gården. Oberon mutade jag med socker, medan jag tränade på, sittande uppe på staketet. Sedan hoppade jag ner och öppnade ledet. Hästen vägrade gå över spången, som låg över diket utanför hagen. Då vände jag honom och fick honom att rygga över istället.

Gårdsplanen var full med nyfikna åskådare, både gamla och unga, när vi anlände. Jag sadlade på utan mankemang. Pojken och jag red därifrån på båda hästarna och lämnade en ganska snopen samling bakom oss.

7. Gullans bravader: forts.

Den första helgen i april 1940 skulle jag rida sista kvarvarande ackordshästen i Västerås till K1 i Stockholm. Det andra världskriget hade ju börjat och mobiliseringen var i full gång i Sverige.

Ritten tog två dagar, en fin tur i sadeln på en mycket trevlig häst. När jag kommit ungefär halvvägs, gjorde jag halt vid en gård och hörde mig för om stallplats för hästen och om jag kunde få köpa mat till oss båda. Som "stallrum" för egen del föreslog jag höskullen. Det slutade med, att hästen fick både spilta och foder och själv hamnade jag mellan broderade lakan i husets bästa rum, sedan jag blivit bjuden på kvällsmat.

Jag hade bett om väckning klockan sex på morgonen därpå för att rykta hästen och ge den mat Därav blev intet, eftersom den hyggliga bonden åtog sig att sköta om detta. Istället fick jag kaffe på sängen och sedan en stadig frukost. När jag och hästen var klara för avfärd och jag skulle göra rätt för oss, begärde bondmorän inte mer 2:- kr för alltsammans; Billigt då och en ofattbart liten summa i våra dagar. Hon fick dock 5:- kr.

Lyckligt framme vid regementet i Stockholm var det naturligtvis ingen av grabbarna där. som trodde på att jag ridit hela vägen ända ända från Västerås.

Jagtog tåget hem. Det blev också ett litet äventyr. Det hade varit fullständig vinter, då jag red från Västerås med på hemvägen var det vår med forsande vattenmassor, som bl.a. underminerat järnvägsspåret i Krägga. Passagerarna blev tvungna att balansera på plankor över till ett intilliggande spår f.v.b. med ett annat tåg till västerås.

8. Gullans bravader: forts.

1941 anlände till ridskolan en häst, som först varit placerad hos landstormsgubbarna. De klarade inte av hästen, som ideligen föll omkull. Sedan skickades den vidare till åkare Ek, som inte heller kunde ha den kvar, därför att den dessutom också sparkade sönder skaklarna, när den skulle spännas för någon vagn. Slutligen hamnade hästen hos fanjunkare Andersson på ridskolan vid Stohagsvägen. Han döpte hästen till Finkelman. Som lektionshäst gjorde den heller ingen större lycka. Ingen tordes rida den tokiga hästen.

En dag fick jag en förfrågan, om jag ville rida Finkelman till regementet i Strängnäs. Försedd med erforderliga papper från landstormsexpeditianen på hästen, red jag till Strängnäs: Allt gick bra, ända tills vi skådade domkyrkan i Strängnäs. Då ramlade hästen omkull red i ett dike. En man från Röda Korset kom springande över ett fält och tillsammans lyckades vi få hästen på benen. Varken jag eller hästen- tog någon skada av vurpan.

Utanför regementet blev jag avvisad av en vakt med gevär. Jag talade om, att jag inte hade för avsikt att inta regementet utan bara ville lämna av en tokig häst. Ett befäl blev tillkallat och efter en titt i mina medförda papper, blev till slut både häst och jag själv insläppta.

Hur det sedan gick för hästen vet jag inte. Jag fick en stor blombukett och ett fint tackkort med texten:

Fröken G Rosborg Västerås

På uppdrag av chefen för III Bat. L4 och 2 har jag äran framföra ett tack för Eder välvilliga hjälp med ritten till Strängnäs.

Med utmärkt högaktning

Strängnäs 12 maj 1941

H. T. Calonåus

9. Gullans bravader: forts.

Ridskoleverksamheten låg nere under krigs åren 1941-1945. Alla ackordshästar och även de flesta privat-ägda var ju mobiliserade. Ridhuset vid Stohagsvägen revs.

1945 fick jag en påringning av en löjtnant Erland Nelson, som berättade, att alla ackordshästar på regementena nu skulle ut till privata ridskolor och att han hade hyrt remontstallet vid Pilgatan för att bedriva ridundervisning.

På hösten 1945 fick han flytta till Eks stall på Gideonsberg, där han också fick tillgång till en hage för undervisning: När vintern kom fick vi träna isgalopp och hade ofta tolkare efter oss ut till Björnön. Travtävlingar förekom också på Mälarens is: För oss ryttare var det också tävling i hästslalom ibland. En gång lyckades jag erövra andra pris.

Vi var i stort behov av ett nytt ridhus. Med Nelson i spetsen red vi runt och uppvaktade gubbarna i styrelsen för Rotehållarnas Besparingsfond för att försöka få del av pengar som vidjuletiden skulle delas ut. Nelson planerade att i så fall kunna bygga ett ridhus ihop med Andelsslakteriet, men därav blev intet.

Nelson tog också initiativet till en lokalavdelning-av Blå Stjärnan i Västerås och flickorna, som utbildades fick sköta hästarna i Eks stall.

10 Gullans bravader:

Innan Blå Stjärnans verksamhet i Västerås **blev** riktigt organiserad, var det en hel del krångel. Styrelsen i Stockholm gick i taket, när Erland Netson anmälde de första Blå stjärnorna här som godkända efter att endast ha förhörts av ryttmästare Thorsten Dyrssen på Strömsholm.

Blå Stjärnans tillblivelse här i Västerås drogs verkligen igång med buller och bång. Blå Stjärnan-dagar anordnades ute på Viksäng, Det var riduppvisning, förstås, tivoli och operasång

Det på sin tid berömda operaparet Britta Hertzberg och Eina Beyron hade engagerats av Nelson i Blå Stjärnans namn utan styrelsens vetskap. Nelson skickade en hästdroska från Eks Åkeri till stationen för att hämta och köra operafolket ut till Viksäng. Där fanns förstås ingen mottagningskommitté. De sjöng första avdelningen i sitt program och åkte sedan förgrymmade och besvikna tillbaka till Stockholm. Inte hade det blivit, som de var vana vid från Blå Stjärnans festligheter i Stockholm. Nelson vägrade betala för sängen med motiveringen att det var kontraktsbrott.

Operettsångaren Max Hansen och boxaren Olle Tandberg, som skulle skuggboxa, var också engagerade i detta storstilade spektakel. Som kronan på verket kontaktade Nelson Etiopien legation i Stockholm med anledning av två etiopiska prinsars besök i huvudstaden. Han hade tänkt sig, att dessa prinsar skulle medverka genom att visas upp ungefär som exotiska djur. men han fick naturligtvis blankt avslag.

11 Gullans bravader: forts

1945 bildades Västerås Ridhusförening u.p.a, med John Sintorn som ordförande. Syftet var att få till stånd ett nytt ridhus istället för det rivna på Stohagsvägen. Andelsbevis såldes å 50:- kr och resulterade i att en flyghangar på Tidö inköptes, Den uppfördes som ridhus 1949 på Vallby.

Ryttmästare Thorsten Dyrssen, ridlärare Kitty Durkmann och två hästkötare var anställda av ridhusföreningen. Detta fungerade inte ekonomiskt. VRS, som hade bildats 1948, hyrde därför ridhuset av föreningen och upplät det gratis åt Dyrssen.

Lektionshästarna var ackordshästar och kom från K 4 i LTmeå.

En helg skulle de första stora hopp- och dressyrtävlingarna hållas på fältet invid ridhuset: Hinder-material saknades och jag åkte ut till vår familjs sommarställe på Almö-Lindö och fällde björkar till bommar. Bonden på ön körde björkarna till Almö-Lindö-båten och jag betalade frakten till hamnen i Västerås. Transporten därifrån svarade Rune Wallinder för.

Jag tiggde läkt för inramning av dressyrbanan hos Myggbo Såg, målade hinder och tiggde ihop 40 priser till denna tävling. Det var inte så många som hjälptes åt vid tävlingarna förr, men det var ju inte heller så många medlemmar då.

12.Gullans bravader: forts.

En ny boss för ridskolan på Vallby blev det 1952. Då tillträdde Olof Eisemark, ridlärare från Vänersborg, efter Thorsten Dyrssen, som drabbats av *sjukdom*.

1956 var det Rytтарыolympiad i Stockholm. Alla civila rytтарыföreningar fick skicka fyra rytтары, som skulle delta i den stora defileringen vid invigningen.

K1 lånade ut hästar till oss västeråsare för detta ändamål. Under två dagar tränade vi i Lilijansskogen. Jag hade väldigt roligt de här dagarna, när folk kom fram till mig och frågade, vilket land jag red för. De trodde nämligen, att mina gamla ridkompisar Sven Bauer och Clarence *Öhrn från Västerås*, som oftast red tillsammans med mig, var mina livvakter. Ryska: truppens, deltagare gjorde t.o.m. hönnör, när vi mötes.

En allvarlig händelse under den här fantastiskt fina olympiader. var, när K1:s ridhus en dag brann ner; Några utländska hästskötare, som lagade mat på ett spritkök, uppställt på halmbalar bakom- ridhuset, råkade välla omkull detta och branden var ett faktum.

13. Gullans bravader: forts.

1958, veckan innan pingsttävlingarna i Strömsholm, arrangerades stora tävlingar i Västerås. Dressyren reds på Djäkneberget och hoppningen ägde rum på Arosvallen. Jag deltog i både dressyr och hoppning men erövrade inga framstående placeringar. Hindermateriel hade VRS fått låna från Strömsholm. Jag bekostade färg och målade bommar m.m.

Två helger i rad året därpå, i samband med pingsttävlingarna på Strömsholm, reds det löp för damer. Det var premiär för sådan kapplöpning och följaktligen stort ståhej. Förutom jag själv från VRS deltog också Inger-Monica Espegård-Stenvall, vår nuvarande kassör, samt privatryttarna Elly Elowsson-Anda och Margareta Kart-Källberg. Jag och Inger-Monica red lektionshästarna Filur resp. Bijou. Till god hjälp hade vi den då tonårige Roland Nilsson.

Som spexig speaker, med vågade kommentarer om de kvinnliga ryttarna, fungerade ryttmästare Måns Alexandersson. Det hade samlats en stor publik och det var ruskigt nervöst före start. När vi väl kommit iväg, hade många svårt att hålla sig bakom mastern, men det väldisciplinerade gänget från VRS höll sina positioner, som de blivit tillsagda, tills mastern släppte fältet. Kanske förlorade vi någon placering på detta sätt? Ylva Lovén (gift Svärd senare) vann det ena loppet.

14 Gullans bravader: forts.

Nu har jag börjat komma fram till "modern tid", närmare bestämt 60-talet i mina berättelser.

1963 flyttades ridskolan från Vallby till Rocklunda, där Roland Nilsson blev chef 1967.

Fortfarande hängde jag med på någon Hubertusjakt och en annan mindre tävling, som t. ex. "Old Boys & Girls". Jag var en av de äldsta i ridgruppen "Elefanterna", som den döptes till av några unga ryttare. Gruppen existerade i ungefär 40 år och upplöstes i slutet av 80-talet. Vi red på torsdagskvällarna och hade enormt roligt, både i uppsuttet och avsuttet skick. Som "eftersits" kunde det ibland vara fest hemma hos någon i gruppen.

Nu är jag 85 år och det är över fem år sedan jag senast satt på en häst, men när jag kan, försöker jag ta mig ut till stallet och ridhuset för att insupa atmosfären.

Som slutkläm vill jag säga, att hästar och ridning är det bästa man kan ägna sig åt - men det vet ju redan alla, som läser detta.

Detta var min sista bravad. Jag tackar härmed för mig och tillönskar alla en god jul och gott nytt ryttrarår.